

**ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ
СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ И
ОТПАДНИ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ**

Скопје, мај 2010

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

Со овој закон се уредуваат барањата за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува батериите и акумулаторите при нивното производство и пуштање на пазар во Република Македонија и постапувањето со отпадните батерии и акумулатори што ги опфаќа обврските и одговорностите на економските оператори и другите субјекти кои учествуваат во процесот на производство и пуштање на пазар на батериите и акумулаторите, ограничувањето на батерии и акумулатори кои содржат опасни супстанции, правилата за собирање, преработка, рециклирање и отстранување на отпадните батерии и акумулатори, како и други услови за постапување со отпадните батерии и акумулатори; известувањето и економските инструменти за постигнување на националните цели за собирање и преработка на отпадните батерии и акумулатори.

Член 2

Субсидијарна примена на други закони

(1) На прашањата кои се поврзани со правилата за управување со опасен отпад кои не се посебно регулирани со овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за управување со отпад.

(2) За регулирање на прашањата во врска со: пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учество на јавноста во донесувањето на одлуките, оценка на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оценка на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

(3) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општата управна постапка доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 3

Цели на законот

(1) Основа на цел на овој закон е намалување на најмало можно ниво на негативното влијание на батериите и акумулаторите и на отпадните батерии и акумулатори на животната средина, со што се придонесува за заштита, зачувување и за унапредување на состојбата со животната средина.

(2) Посебна цел на законот е заштита на човековото здравје и на животната средина преку подобрување на еколошките карактеристики на батериите и акумулаторите за време на нивниот севкупен животен циклус и спречување на употреба на опасни супстанции и ограничување на нивната содржина во батериите и акумулаторите во случаи кога не постојат соодветни алтернативи.

(3) Имајќи го предвид влијанието на транспортот врз животната средина, овој закон има за цел да постигне висок степен на одделно собирање на отпадни батерии и акумулатори и да го минимизира во најголема можна мера отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори како дел од комуналниот отпад со цел да се постигне високо ниво на нивна преработка.

(3) Покрај целите од став (1), (2) и (3) на овој закон, во согласност со начелото на оддржлив развој со законот се постигнуваат и следните цели:

- да се намали количината на отпадни батерии и акумулатори кои се остраниваат на депонија;
- да се постигне високо ниво на собирање на отпадните батерии и акумулатори;
- да се постигне високо ниво на рециклирање и други видови на преработка на отпадните батерии и акумулатори;
- да се обезбедат услови за воспоставување на системи за враќање, собирање, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори;
- да се обезбедат услови за воспоставување и развој на пазар на преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори, и
- да се обезбеди еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица и да се избегнат и отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот.

Член 4

Примена на законот

(1) Одредбите од овој закон се применуваат на сите батерии и акумулатори, без разлика на нивната форма, зафатнина, тежина, материјалот од кој се составени или намена за користење.

(2) Одредбите на овој закон не се применуваат на батериите и акумулаторите кои се користат во:

- опремата која е наменета за користење во одбраната на земјата, оружје, муниција и воен материјал, со исклучок на производи кои не се наменети за конкретни воени цели;
- опрема наменета за испраќање во Вселената.

(2) Одредбите од овој закон не ја исклучуваат примената на одредбите кои го уредуваат управувањето со искористени возила и отпадот од електрична и електронска опрема.

(3) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања кои што треба да се исполнат при управувањето со батериите и акумулаторите.

(4) Доколку со друг закон се утврдени мерки и стандарди на животната средина, при управувањето со батериите и акумулаторите се применуваат построгите мерки и стандарди со цел заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 5

Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1) „Батерија“ или „Акумулатор“ е секој извор на електрична енергија создадена со директно претворање на хемиска енергија, кој содржи една или повеќе примарни батериски ќелии (кои не можат повторно да се полнат), или содржи една или повеќе секундарни батериски ќелии (кои можат повторно да се полнат);

2) „Батериско пакување“ е секој комплет батерии или акумулатори кои се меѓусебно поврзани и/или затворени во вид на капсула во надворешна обвивка сочинувајќи целосна единица која не е наменета за разделување или за отворање од страна на крајниот корисник;

3) „Преносни батерија или акумулатор“ е секоја батерија, батерија во форма на копче, батериско пакување или акумулатор кои:

- (а) се запечатени; и
- (б) можат да се носат во рака; и
- (в) не се индустриски батерии, ниту индустриски акумулатори ниту пак, автомобилски батерии или акумулатори;

- 4) „Батерија во форма на копче“ е секоја мала кружна преносна батерија или акумулатор, чиј пречник е поголем од нејзината височина и која се користи за посебни намени како, на пример, за апарати за слушање, часовници, мала пренослива опрема и за резервна енергија;
- 5) „Автомобилска батерија или акумулатор“ е секоја батерија или акумулатор која се користи како уреди за стартување, осветлување или за палење на автомобилот;
- 6) „Индустриска батерија или индустриски акумулатор“ е секоја батерија или акумулатор исклучително наменет за индустриско или за професионално користење, или се користи во кој било вид електрично возило;
- 7) „Отпадна батерија или акумулатор“ е секоја батерија или акумулатор кои се опфатени и сметаат за отпад со дефиницијата за отпад согласно Законот за управување со отпад;
- 8) „Рециклирање“ е секоја повторна преработка на отпадни батерии и акумулатори и нивни материјали во производствен процес наменети за иста или за друга цел, исклучувајќи ја енергетската преработка.
- 9) „Отстранување“ е секоја операција која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад;
- 10) „Преработка“ е која било активност која се врши врз отпадните батерии и акумулатори по нивното предавање во постројка за сортирање, подготовка за рециклирање или подготовка за **отстранување** ;
- 11) „Уред“ е која било електрична или електронска опрема, која целосно или делумно се напојува со батерии или акумулатори, или е конструирана да може да се напојува;
- 12) „Економски оператор“ е правно или физичко лице кое може при вршењето на својата дејност при управувањето со батерии и акумулатори да биде производител, трговец, собирач, или правно или физичко лице кој врши рециклирање или преработка на отпадни батерии и акумулатори;
Економски оператори поврзани со управувањето на отпадните батерии и акумулатори се:
  - а) „Производител“ е правно или физичко лице, кое пушта на пазар, за прв пат во Република Македонија, батерии или акумулатори, вклучувајќи и такви кои се вградени во уреди или во возила, како своја дејност, без оглед на продажната техника која се користи, вклучувајќи и продажба со далечинско комуницирање (пат на телефон, стандардно писмо, е-маил, телешопинг, брошура, каталог итн.); Како производител се смета и правното или физичко лице кое увезува батерии и акумулатори за своја потреба.
  - б) „Трговец“ е правно или физичко лице кое обезбедува снабдување на батерии и акумулатори за краен корисник, како своја дејност;
  - в) „Поседувач“, е правно или физичко лице кое со вршењето на својата дејност постојано или привремено создава и/или поседува отпадни батерии и акумулатори (како на пример трговец, сервиси, сервиси за возила, механичарски работилници, сервиси на електрична и електронска опрема и слично). Како поседувач, во смисла на овој закон, не се сметаат граѓаните или домаќинствата;
  - г) „Краен корисник“ е потрошувач кој поради крајна употреба или користење на друг производ, користи батерии и акумулатори и на тој начин по нивното истрошување создава отпадни батерии и акумулатори во своите простории и/или во уредите кои тој ги владее. Како краен корисник ќе се смета поседувачот или трговецот кој заради свои потреби увезил батерии и акумулатори;
  - д) „Мал производител“ е правно или физичко лице пушта на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори во количини не поголеми од оние утврдени во член 20 од овој закон;

- ѓ) Колективно правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори е правно лице кое има добиено дозвола за постапување со отпадни батерии и акумулатори согласно член 22 од овој закон;
- е) Самостоен постапувач со отпадни батерии и акумулатори е правно или физичко лице кое има добиено дозвола за самостојно постапување со отпадни батерии и акумулатори согласно член 23 од овој закон;

13) „Пуштање на пазарот“ е снабдување или ставање на располагање батерии и акумулатори, било со плаќање или бесплатно, на трето лице, вклучувајќи го и увозот на батерии и акумулатори;

14) „Безжичен електричен алат“ е било кој рачен уред, кој е напојуван од батерија или од акумулатор и е наменет за одржување, за градежни или градинарски активности;

15) „Национална цел за собирање“ е, во дадена календарска година, процент кој се добива со делење на тежината на отпадните преносни батерии и акумулатори собрани во согласност со овој закон или со одредбите од друг закон кои се однесуваат на собирање на електрична и електронска опрема во таа календарска година, со просечната тежина на преносните батерии и акумулатори, кои производителот директно им ги продава на крајните корисници или ги испорачува на трети лица, со цел тие да им ги продадат на крајните корисници за време на таа календарска година и на претходните две календарски години;

16) „Собирно место“ е место во објект, просторија или на отворено каде е поставен соодветен сад за собирање на отпадните батерии и акумулатори со цел истите да бидат преземени заради собирање, селектирање, преработка или рециклирање на истите;

17) Управување со отпадни батерии и акумулатори е збир на активности, мерки и одлуки наменети за постигнување на националните цели за собирање на отпадни батерии и акумулатори, а се преземени во согласност со овој закон и со прописите кои го регулираат управувањето и постапувањето со отпадот;

18) Доброволен договор е формален договор кој има извршни клаузули склучен помеѓу, органите и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските оператори, групи на економски оператори и поединечни економски оператори, од една страна, и од друга страна, Владата на Република Македонија, со цел да се постигнат целите од овој закон утврдени во член 3 и националните цели од член 35 од овој закон, кој е отворен за пристапување на сите правни и физички лица кои сакаат да ги исполнат условите утврдени во договорот. Доброволниот договор е достапен до јавноста согласно закон,

19) Орган за вршење на стручни работи од областа на животната средина е Управата за животна средина, орган во состав на Министерството за животна средина и просторно планирање;

Член 6

Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштита и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со батерии и акумулатори се заснова на:

1. Начело на одговорност на производителот - производителот е одговорен за преземање на мерки за управување со батериите и акумулаторите со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпадните батерии и акумулатори создаден од неговата дејност, вклучувајќи и создавање на

услови за остварување на висок степен на нивно собирање од крајните корисници и нивна преработка.

2. Начело на проценка на животниот циклус на производот – производителот на батерии и акумулатори е должен да изврши проценка на животниот циклус на батеријата и акумулаторот на начин со кој ќе се овозможи зголемување на еколошките остварувања на батеријата и акумулаторот, искучување или намалување на присуството на опасни супстанции во батериите и акумулаторите согласно научно-техничките достигнувања и да ги дизајнира на начин што ќе придонесе кон намалување на отпадот што настанува од искористените батерии и акумулатори со цел спречување на негативни влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со батериите и акумулаторите, покрај начелата утврдени во овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за животна средина и Законот за управување со отпад.

II. БАРАЊА ЗА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

Член 7

Барања за олеснување на остранувањето

(1) Производителите се должни да ги дизајнираат уредите на начин кој ќе овозможи крајниот корисник лесно да ги острани истрошените батерии и акумулатори.

(2) Со уредите во кои се вградени батерии и акумулатори производителите се должни да приложат упатство кое го покажува начинот на безбедно отстранување на истрошените батерии и акумулатори и, ако е потребно, го информираат крајниот корисник за видот на вградените батерии и акумулатори.

(3) Производителите не се должни да го приложат упатството од став (2) на овој член во случај кога заради безбедносни, оперативни или медицински причини или заради обезбедување на целосност на податоци, е неопходно постојано снабдувањето со енергија и постојана поврзаност на уредот со батеријата или акумулаторот.

Член 8

Забрани за присуство на тешки метали

(1) Се забранува пуштање на пазар во Република Македонија на:

а) сите батерии или акумулатори, без оглед на тоа дали се вградени во уреди, кои содржат повеќе од 0,0005 % жива тежински; и

б) преносни батерии или акумулатори, вклучувајќи ги и оние кои се вградени во уреди, кои содржат повеќе од 0,002 % кадмиум според тежина;

(2) По исклучок на став (1) на овој член, батериите во форма на копче можат да содржат жива не повеќе од 2% тежински.

(3) Забраната на став (1) на овој член не се применува на преносните батерии и акумулатори наменети за употреба во:

а) системи за итни случаи и системи за тревожење, вклучувајќи и осветлување во итни случаи;

б) медицинска опрема; или

в) безжични електрични алати.

Член 9

Депонирање и согорување

- (1) Забрането е остранивање отпадните батерии и акумулатори на депонии.
- (2) Забрането е согорување на отпадни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори.
- (3) Остатоките од кои било батерии и акумулатори кои поминале низ операции на преработка или рециклирање согласно овој закон и операциите за преработка и рециклирање утврдени во Законот за управување со отпад можат да се острани на депонии или да се острани со постапка на горење .

III. ОБВРСКИ ЗА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ

Член 10

Означување

- (1) Производителот е должен сите батерии и акумулатори, како и батериските пакувања кои ги пушта на пазар во Република Македонија соодветно да ги означат со посебен симбол за одделно собирање на истрошените батерии и акумулатори, како и да го означат капацитетот на истите.
- (2) Производителот е должен, батериите, акумулаторите и батериите во форма на копче, кои содржат повеќе од 0,0005% жива, повеќе од 0,002% кадмиум или повеќе од 0,004% олово, да ги означат и со хемискиот симбол за односниот метал: Hg, Cd или Pb. Симболот кој ја покажува содржината на тешкиот метал треба да се постави под симболот од став (1) на овој член и да зафаќа површина од најмалку една четвртина од големината на симболот од став (1) на овој член.
- (3) Производителот е должен ознаките од став (1) и (2) на овој член да бидат јасно видливи, читливи и прикажани на неизбришлив начин.
- (4) Начинот на означување, на батериите и акумулаторите и на батериските пакувања, како формата и содржината на симболите од став (1) и (2) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлеже за вршење на работите од областа на животната средина.
- (5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, врз основа на посебно барање од производителот, може да одобри исклучоци од означувањето на батериите и акумулаторите од овој член доколку не е можно од технички причини да се отпечати на истите или во случај кога батериите и акумулаторите се пуштаат на пазар за единствена намена чие остранивање подлежи на посебни правила за остранивање поврзани со намената.
- (6) Кога е тоа неопходно заради изедначување на условите за пуштање на пазар на батерии и акумулатори, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина во соработка со производителите, може да утврдат посебни правила за означување на капацитетот на батериите и акумулаторите и методологии за утврдување на капацитетот.)

Член 11

Пуштање на пазар

- (1) Батерија или акумулатор може да се пушти на пазар под услов да ги исполнува основните барања утврдени во овој закон кои се однесуваат на

составот на батериите и акумулаторите, начинот на нивното означување и воспоставените системи за собирање на отпадните батерии и акумулатори, вклучувајќи ја и погодноста за нивна преработка односно рециклирање.

(2) Не може да се забрани пуштање на пазар во Република Македонија на батерии и акумулатори доколку ги исполнуваат условите од став (1) на овој член, како и другите услови утврдени во овој закон.

(3) Органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина преку стручниот орган и државниот пазарен инспекторат е должен да ги преземе сите потребни мерки со цел да обезбеди батериите или акумулаторите кои не ги исполнуваат барањата утврдени во овој закон да не се пуштаат на пазарот во Република Македонија или да се повлечат од него.

Член 12

Регистрација на производителите

(1) Производителите кои за прв пат пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија батерии и акумулатори се должни да се регистрираат за тоа во органот на државната управа надлежен за вршење на стручни работи од областа на животната средина (во натамошниот текст: стручниот орган).

(2) Регистрацијата се врши со доставување на барање за регистрација, од страна на производителот, до стручниот орган кое ги содржи следните податоци:

- 1) називот на производителот и трговските марки (доколку ги има) кои производителот ги користи при вршење на својата дејност;
- 2) адреса на производителот: поштенски број и седиште, улица и број, веб адреса, телефонски број, како и лице за контакт, број на факс и електронска пошта, доколку постои;
- 3) назив и ознака на видот на батерии и акумулатори што ги пушта на пазарот: преносни батерии и акумулатори, индустриски батерии и акумулатори или автомобилски батерии и акумулатори со доказ за содржина на супстанциите од член 10 став (2) на овој закон;
- 4) информации за начинот на кој производителот ги исполнува или ќе ги исполни обврските што произлегуваат од овој закон (индивидуално или колективно постапување) со опис на системот;
- 5) единствен број на деловниот субјект и даночен број;
- 6) регистрација на производителот; и
- 7) изјава во која наведува дека приложените информации за регистрација се вистинити.

(3) Врз основа на барањето од став (1) на овој член стручниот орган е должен во рок од 15 дена да му достави на производителот потврда за вклученост во регистарот од став (4) на овој член и регистрационен број за пуштање на пазар во Република Македонија на батерии и акумулатори.

(4) Стручниот орган е должен да води регистар на производителите кои пуштаат на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори.

(5) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина ги пропишува формата и содржината и начинот на доставувањето на барањето за регистрација од став (2) на овој член, како и начинот на воспоставување, одржување и водење на регистарот на производители кои пуштаат на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори од став (4) на овој член.

(6) Стручниот орган е должен примерок од потврдата за регистрираниот број на производителот од став (3) на овој член да достави и до царинскиот орган.

(7) Во случај на промена на податоците доставени при регистрацијата од став (2) на овој член, производителот е должен во рок од 30 дена од денот на настанувањето на промената, да ја промени регистрацијата со доставување на барање согласно став (2) на овој член. Во барањето се доставуваат информации само за оние податоци кои се променети.

(8) Во случај кога производителот ќе престане како своја дејност да пушта на пазар во Република Македонија батерии и акумулатори е должен во рок од 30 дена од денот на престанокот да достави барање за бришење од евиденцијата од став (4) на овој член до стручниот орган. Се брише и на предлог на инспектор доколку се утврди дека не ги исполнува барањата од овој закон.

(9) Стручниот орган е должен во рок од 8 дена од денот на доставувањето на барањето од став (8) на овој член да му достави потврда на производителот за бришење од евиденцијата од став (4) на овој член.

(10) Стручниот орган е должен примерок од бришењето на евиденцијата на производителот да достави и до царинскиот орган.

(11) Стручниот орган е должен на својата веб страна да го објавува и редовно да го ажурира регистарот од став (4) на овој член.

Член 13

Забрана за увоз на батерии

(1) Царинскиот орган нема да дозволи увоз на батерии и акумулатори без производителот да ја приложи потврдата за регистрација и регистрационен број од член 12 став (3) на овој закон.

IV. ПОСТАПУВАЊЕ СО ОТПАДНИТЕ БАТЕРИИ И АКУМУЛАТОРИ

Член 14

Забрани за оставање

Отпадните батерии и акумулатори забрането е да се оставаат или предаваат на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад.

Член 15

Обврски за крајните корисници

(1) Крајниот корисник, отпадните батерии и акумулатори е должен да ги чува одвоено, со цел да ги остави во садовите поставени на собирните места кои се означени за собирање на отпадни батерии и акумулатори.

(2) Секој е должен истрошените батерии и акумулатори да ги собира и да ги остава одвоено од комуналниот отпад и од другите видови на отпад.

(3) Отпадните батерии и акумулатори се собираат одвоено според видот во посебно означени садови за собирање поставени на собирни места и тоа на:

- акумулатори, и
- преносни батерии и акумулатори

(4) Секој кој поседува отпадни индустриски батерии или акумулатори е должен истите да ги предаде на производителот од кој ги набавил или на колективното правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон.

(5) Крајните корисници, се должни отпадните батерии и акумулатори што ги создаваат да ги оставаат на места определени за таа намена, или да ги предадат на правни лица или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад, согласно прописите за управување со отпад.

Член 16

Обврски за примање и враќање

(1) Ниту еден поседувач и трговец не смее да го одбие предавањето на преносливи отпадни батерии и акумулатори од страна на крајниот корисник, ниту да бара за возврат на тоа купување на нови батерии и/или акумулатори или да наплаќа надоместок за враќањето.

(2) Производителот на индустриски и автомобилски батерии и акумулатори, како и трети лица кои работат во негово име, вклучително и поседувачот кој работи со индустриски и автомобилски батерии и акумулатори на производителот, е должен бесплатно да ги земе назад отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло.

(3) По исклучок на став (2) на овој член може да се утврди друг начин на враќање на отпадни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори само доколку таквиот начин е утврден во договорот за купопродажба на истите склучен помеѓу производителот, поседувачот и/или трговецот со крајниот корисник, и доколку не е спротивен со одредбите на овој закон.

Член 17

Обврски на поседувачот и трговецот

(1) Поседувачот е должен да постави соодветни садови, на собирни места во својата деловна просторија или во непосредна близина, за собирање на отпадните батерии и акумулатори што тој ги користел во вршењето на својата дејности или ги користеле неговите клиенти кои заради дејноста што ја врши поседувачот ги остранува истрошените батерии и акумулатори.

(2) Трговецот е должен да постави соодветни садови на собирни места за собирање на преносливи отпадни батерии и акумулатори во својот продажен простор кои по големина и волумен одговараат на просечните количини на батерии и акумулатори што ги продава годишно.

(3) Трговецот е должен да ги превземе преносливите отпадни батерии и акумулатори кои ги има во својата продажна програма без надокнада или обврска за купување од крајниот корисник, без оглед на произведувачот, вклучувајќи ги и отпадните батерии и акумулатор кои се составни делови на уредите кои се продаваат или сервисираат.

(4) Поседувачот и трговецот е должен на видно место да постави известување на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните места во рамките на својот деловен простор.

(5) Поседувачот и трговецот е должен собраните отпадни батерии и акумулатори да ги предаде на лице овластено за собирање на отпадни батерии и акумулатори согласно овој закон.

(6) За собирните места, како и за собраните отпадни преносливи батерии и акумулатори во рамките на својот простор, поседувачот и трговецот не треба да поседуваат дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад.

(7) Со собраните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори поседувачот треба да постапува во согласност со правилата за постапување со опасен отпад утврдени со Законот за управување со отпад.

Член 18
Обврски за производителот

(1) Производителот на батерии и акумулатори е должен, на свој трошок, самостојно или преку колективното правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон да обезбди собирање, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори од крајниот корисник независно од нивниот хемиски состав, потекло или датумот кога за прв пат се пуштени на пазар во Република Македонија.

(2) Обврската од став (1) на овој член производителот е должен да ја оствари најмалку до ниво да се исполнат националните цели за собирање од член 35 од овој закон, преку собирање и преработка или рециклирање на отпадните батерии и акумулатори кои прв пат ги пуштил на пазарот во Република Македонија со:

- редовно преземање на отпадните батерии и акумулатори од собирните места, и

- обезбедување нивна преработка, рециклирање или отстранување.

(3) Производителот, кој истоверемно е и краен корисник, е должен на свој трошок да обезбеди исполнување на националните цели од член 35 од овој закон, преку собирање и преработка или рециклирање на отпадните батерии и акумулатори кои ги произвел или увезол во Република Македонија.

(4) Обврските од став (1) од овој член не важат за батериите и акумулаторите кое се извезуваат.

(5) Производителот е должен, на своја сметка, да ја информира јавноста за:

- можните влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето од супстанциите кои се користат во батериите и акумулаторите,

- потребата да не се врши предавање на отпадните батерии и акумулатори во комуналниот отпад и да се собираат одделно со цел да се овозможи нивна преработка и рециклирање,

- програмите за собирање и рециклирање на отпадни батерии и акумулатори кои постојат,

- придонесот на граѓаните во рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори, и

- значењето на симболот од член 10 од овој закон со кој се означени батериите и акумулаторите и симболите за хемиските елементи: Hg, Cd и Pb.

(6) Производителот е должен, на своја сметка, да ја информира јавноста и за спроведување на кампањи за јавно информирање за собирање, обработка и за рециклирање на сите отпадни преносливи батерии и акумулатори.

(7) Трошоците за собирање, обработка и рециклирање што ги сноси производителот од став (1) на овој член не смее да ги прикажува при продажбата на батериите и акумулаторите.

(8) Трошоците за собирање, обработка и рециклирање што ги сноси производителот од став (1) на овој член не смеат да се дуплираат во однос на истите трошоци што се прават при постапувањето со искористените возила и отпадната електронска и електрична опрема.

(9) Обврската од ставовите (1) на овој член не се однесува на малите производители од член 20 од овој закон.

Член 19
Обврска за собирање

(1) Заради остварување на обврските од член 18 од овој член, производителот е должен на свој трошок да обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори кои му ги продал на поседувачот или трговецот, а кои тие ги

собрале во рок од 48 часа од моментот кога поседувачот или трговецот побарал да ги предаде собраните отпадни батерии и акумулатори.

(2) За исполнување на обврската од став (1) на овој член производителот е должен на свој трошок за поседувачот или трговецот да обезбеди соодветни садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори кои ќе бидат поставени, во согласност со член 17 од став (1) и (2) од овој закон, на собирни места во просториите на поседувачот или трговецот на кои производителот им продава батерии и акумулатори.

(3) Обврската од став (2) на овој член, производителот може да ја оставарува самостојно или преку колективното правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон.

(4) Обврската од став (2) на овој член, производителот на индустриски и автомобилски батерии и акумулатори може да ја остварува самостојно или преку колективно правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон, со или без посредство на трети лица, доколку се поседува дозвола за собирање на опасен отпад добиена во согласност со Законот за управување со отпад.

Член 20

Ослободување – мал производител

(1) Обврската од член 18 и 19 од овој закон се однесува само на оној производител, кој пуштил годишно на пазар или увезол во Република Македонија повеќе од следните количини батерии и акумулатори:

- 100 кг преносливи батерии;
- 30 кг батерии во форма на копче;
- едно парче автомобилски акумулатор; и
- едно парче индустриски батерии или акумулатори.

(2) Количините од став (1) на овој член се засметуваат како една вредност без оглед на типот на батеријата или акумулаторот, потеклото или вредноста.

(3) Производителот од став (1) од овој член е должен да се регистрира согласно член 12 од овој закон, како и да води евиденција согласно член 30 од овој закон.

(4) Во постапката за регистрација од член 12 од овој закон, малиот производител е должен да побара добивање на решение со кое ќе биде утврден како мал производител, при тоа наведувајќи ја количината на батерии и акумулатори која за прв пат има намера да ги пушти на пазарот во Република Македонија.

(5) Решението од став (4) на овој член го издава стручниот орган заедно со потврдата за регистрација од член 12 став (3) на овој закон.

(6) Стручниот орган е должен во регистарот од член 12 став (4) од овој закон одвоено да ги прикажува производителите за кои издал решение за мал производител и да ги објавува и ажурира во согласност со член 12 став (4) од овој закон.

Член 21

Колективно постапување со отпадни батерии и акумулатори

(1) Исполнувањето на националните цели од член 35 од овој закон, производителот, може да ги остварува самостојно или со склучување на посебен договор за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со колективно правно лице кое во согласност со овој закон е овластено за постапување со отпадни батерии и акумулатори во нивно име и за нивна сметка (во понатамошниот текст: колективно правно лице).

- (2) Колективно правно лице е должно да обезбеди спроведување на обврски во име и за сметка на производителот од член 18 и 19 од овој закон.
- (3) За спроведување на обврските од став (2) на овој член, колективното правно лице е должно да обезбеди дозвола во согласност со член 22 од овој закон.
- (4) Вршењето на работите од став (2) на овој член колективното правно лице не може да ги извршува самостојно и е должно да ги довери на трети лица кои се регистрирани за вршење на тие работи и поседуваат соодветни дозволи согласно овој закон и/или со Законот за управување со отпад.
- (5) Производителот од став (1) на овој член е должен, на колективното правно лице со кое склучил договор за спроведување на обврските од член 18 и 19 од овој закон, да му плати соодветна цена за услугата поврзана со спроведување на обврските за постапување со отпадните батерии и акумулатори сразмерно на количината на батериите и акумулаторите што производителот ги пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.
- (6) Вршењето на работите од став (2) на овој член колективното правно лице може да ги врши како своја единствена дејност или заедно со дејноста за постапување со отпадна електрична и електронска опрема, доколку за тоа поседува дозвола согласно закон.
- (7) Правни и физички лица кои, во име и за сметка на колективното правно лице или на самостојниот постапувач од член 22 на овој закон, вршат дејност за собирање, транспортирање и/или времено скалдирање на отпадни батерии и акумулатори кои немаат опасни супстанции треба да поседуваат дозвола за собирање и транспортирање на отпад добиена во согласност со прописите за управување со отпад .
- (8) По исклучок од став (1) на овој член за собирање на отпадни преносни батерии и акумулатори од собирните места кај трговците каде се врши продажба на батерии и акумулатори, доколку се дел од системот на колективното правно лице или на самостојниот постапувач од член 22 на овој закон, немаат обврска да поседуваат дозвола за собирање и транспортирање на отпад добиена во согласност со прописите за управување со отпад.

Член 22

Колективно правното лице

- (1) Колективното правно лице може да постапува со отпадните батерии и акумулатори за сметка на производителите доколку има обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со производители кои заедно пуштаат на пазар во Република Македонија најмалку 30% од преносните батерии и акумулатори и/или најмалку 20% од индустриските и/или автомобилските батерии и акумулатори и да поседува дозвола од став (2) од овој член.
- (2) Колективното правно лице е должно да обезбеди дозвола за постапување со отпадни батерии и акумулатори од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина врз основа на писмено барање кое особено содржи:
- 1) име/назив и седиштето на колективното правно лице;
  - 2) листа на посредувачи и трговци со кои има склучено договори за собирање на отпадни батерии и акумулатори;
  - 3) временски период за кој се бара дозволата.
  - 4) статут на колективното правното лице;
  - 5) список со назив, адреса, дејност, регистрационен број од член 12 од овој закон, број на деловниот субјект и даночен број на производителите во чие име и за чија сметка ќе постапува со отпадните батерии и акумулатори;
  - 6) доказ дека има склучено најмалку еден договор со правно лице за преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори кое

поседува дозвола за тоа согласно Законот за управување со отпад и интегрирана еколошка дозвола согласно со Законот за животна средина или на нив еквивалентна дозвола кога правното лице за преработка и рециклирање е во странство; и

8) Програма за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 24 на овој закон.

(3) Покрај документите од ставот (2) на овој член, а во зависност од видот на отпадните батерии и акумулатори, стручниот орган може по потреба да побара барателот да достави и други дополнителни податоци согласно со овој и друг закон.

(4) Доколку дојде до промена на податоците доставени со барањето од ставот (2) на овој член, колективното правно лице е должно да го извести стручниот орган најдоцна во рок од два месеца од моментот на настанување на промената.

(5) Дозволата од став (2) на овој член се издава за период од 5 години.

(6) Дозволата од став (2) на овој член ја издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина врз основа на предлог од стручниот орган.

(7) Дозволата од став (2) на овој член може да се издаде за постапување со повеќе видови батерии и акумулатори или за само одделни видови согласно доставеното барање.

(8) Колективното правно лице на производителите со кои има склучено договор за превземање на обврска за постапување со отпадни батерии и акумулатори е должно да издаде потврда за ослободување од плаќањето на надоместокот од член 39 на овој закон.

Член 23

Самостојно постапување со отпадни батерии и акумулатори

(1) Производителите обврските од член 18 и 19 од овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа имаат обезбедено дозвола за постапување со отпадни батерии и акумулатори и се регистрирани во евиденцијата кај стручниот орган како производители кои самостојно обезбедува постапување со отпадните батерии и акумулатори што ги пушта за прв пат на пазарот во Република Македонија.

(2) Дозволата од став (1) на овој член се добива со соодветна примена на одредбите од член 22 и член 24 од овој закон.

(3) Врз основа на добиената дозвола, стручниот орган издава потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на производители како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадните батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: самостоен постапувач).

(4) Самостојниот постапувач е должен да ги спроведе сите обврски кои согласно овој закон се припишани како должност за колективното правно лице и за производителот.

(5) Самостојниот постапувач е должен да ги доставува извештаите во согласност со член 30 од овој закон.

Член 24

Програма за постапување со отпадни батерии и акумулатори

(1) Програмата за постапување со отпадни батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: програма) содржи:

а) програма за собирање на отпадни батерии и акумулатори која ги содржи следните податоци:

- видот на отпадните батерии и акумулатори за кои колективното правно обезбедува собирање (во понатамошниот текст: систем);

- начинот на остварувањето на националните цели од член 35 од овој закон;
  - предвиден начин и обем на собирање на отпадните батерии и акумулатори од крајните корисници;
  - предвиден начин и обем на редовно собирање на отпадните батерии и акумулатори од поседувачите и трговците;
  - предвидениот начин и обем на обезбедување на поседувачите и трговците со соодветни садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори кои ќе бидат поставени на собирните точки во согласност со член 19 од овој закон;
  - број и локации на собирните места и центри кои се вклучени во системот и назив на правните или физичките лица кои управуваат со нив, како и преглед дека собирните места се поставени и распоредени согласно густината на населението во согласност со став (11) и (12) од овој член, земајќи ги во предвид зелените и отворените пазари;
  - предвиден начин и обем на преземање на отпадните батерии и акумулатори од општините, општините во градот Скопје и од градот Скопје во согласност со член 29 од овој закон;
  - предвиден начин и мерки за известување на јавноста и крајните корисници во согласност со член 18 став (5) од овој закон;
  - предвидена вкупна годишна количина на батерии и акумулатори кои за прв пат во Република Македонија ќе ги пуштат производителите во чие име и за чија сметка колективното правно лице ги презема обврските за постапување со отпадни батерии и акумулатори;
  - предвидената количина на собраните отпадни батерии и акумулатори кои се наменети за преработка и рециклирање; и
  - докази дека функционирањето на системот е финансиски одржлив, финансиски план за развој и доказ за почетните вложувања во системот.
- б) програма за преработка и рециклирање која ги содржи податоците:
- видот и капацитетот на средствата и опремата, кои ги поседуваат правните лица за времено складирање, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори со кои колективното правно лице има склучено договори;
  - докази дека правните лица за преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори користат најдобри достапни техники за преработка и рециклирање кои редовно се надградуваат и развиваат, и обезбедуваат заштита на здравјето на луѓето и животната средина;
  - мерки со кои се обезбедува дека сите батерии и акумулатори што произлегуваат од електрична и електронска опрема се преработуваат и рециклираат во услови во кои се обезбедува заштита на здравјето на луѓето и животната средина; и
  - начинот на остранување на отпадните батерии и акумулатори кои биле положни на преработка и рециклирање.

(2) При воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од став (1) на овој член, колективното правно лице е должно да ги обезбеди следните услови:

а) да им овозможи на крајните корисници да ги искористат преносните отпадни батерии или акумулатори на пристапни собирни места во нивна близина, имајќи ја предвид густината на населението;

б) да ги обврзе поседувачите и трговците кои вршат снабдување со преносните батерии или акумулатори бесплатно да ги земат назад отпадните преносните батерии или акумулатори, со клучување на договори или со друго правно обврзувачко средство;

в) да не наметнува никаков трошок за крајните корисници кога тие ги оставаат отпадните преносливи батерии или акумулатори ниту, пак, да создаваат каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори.

(3) Обезбедувањето на условите од став (2) на овој член, колективното правно лице може да ги врши заедно со воспоставените системи за собирање на отпадна електронска и електрична опрема.

(4) Кога колективното правно лице во својот систем се грижи за собирање на отпадни индустриски батерии и акумулатори е должен во програмата да обезбеди мерки поседувачот или трговецот да не одбиваат да ги земаат назад бесплатно отпадните индустриски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло, освен доколку постои посебен договор со корисниците собирањето на отпадните индустриски батерии и акумулатори да се врши на друг начин на покривање на трошоците

(5) Колективното правно лице кое во својот систем се грижи за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори е должно во програмата посебно да ги посочи активностите што ќе ги преземе за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од поседувачите и крајните корисници или од достапни собирните места во нивна близина, места на продажба, или други достапни места каде се создава овој вид на отпад доколку собирањето на отпадните батерии и акумулатори не го организирал заедно со системот за собирање на искористени возила.

(6) Во случаите од став (6) на овој член колективното правно лице е должно во програмата да обезбеди мерки со кои прифаќањето на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од лични, некомерцијални возила, да не подлежи на никаков трошок за крајните корисници кога тие ги оставаат отпадните батерии или акумулатори ниту, пак, да им создава каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори.

(7) Колективното правно лице е должно програмата да ја изработува во соработка со производителите за чии батерии и акумулатори се вклучени во системот, како и во соработка со производителите да се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна.

(8) Програмата се носи за период од 5 години.

(9) Собирањето, преработката, рециклирањето и отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори, колективното правно лице може да ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад и/или Законот за животна средина, и тоа да го вршат на начин и во услови како што се пропишани со закон и во објекти и капацитет кои ги исполнуваат законски пропишаните услови.

10. Собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори од став (4) на овој член, колективното правно лице е должно да го довери да го врши друго правно лице или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад.

(11) По исклучок од став (8) на овој член колективното правно лице може со здружување со производителот кои се вклучени во системот да учествува во активности поврзани со отпадните батерии и акумулатори кои се однесуваат исклучиво на нивно собирање и сортирање и подготовка за понатамошно постапување на отпадните батерии и акумулатори под услови утврдени со Законот за управување со отпад.

(12) При определување на бројот и локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни преносни батерии и акумулатори се зема во предвид бројот на жителите во населеното место, при што се обезбедува најмалку едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители.

(13) При определување на бројот и локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори се зема во предвид бројот на жителите во населеното место, при што се обезбедува најмалку едно собирно место или центар на 5000 еквивалент жители.

(14) Собирните места и центри од став (11) и (12) на овој член ги вклучува и собирните места лоцирани кај поседувачите и трговците.

Член 25

Третман и рециклирање

(1) Третман на собраните отпадни батерии и акумулатори како минимум опфаќа отстранување на сите течности и киселини.

(2) Третманот, како и складирањето, вклучувајќи го и привременото складирање во инсталациите за преработка може да се врши исклучиво на места со непропустливи површини и соодветна водоотпорна покривка или во соодветни контејнери.

(3) Рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори треба да се направи на таков начин со кој ќе се постигне:

а) рециклирање на 65% од просечната тежина на оловно-киселински батерии и акумулатори, вклучувајќи и рециклирање на содржината на олово до највисок технички можен степен, притоа одбегнувајќи прекумерни трошоци;

б) рециклирање на 75% од просечната тежина на никел-кадмиумски батерии и акумулатори, вклучувајќи и рециклирање на содржината на кадмиум до највисок технички можен степен, притоа одбегнувајќи прекумерни трошоци; и

в) рециклирање на 50% од просечната тежина на други отпадни батерии и акумулатори.

(4) Доколку батериите или акумулаторите се собираат заедно со отпад од електрична и електронска опрема, отпадните батерии и акумулатори се одвојуваат од собраниот отпад од електрична и електронска опрема.

(5) Колективното правно лице и самостојниот постапувач е должен заедно со извештаите од член 30 од овој закон, да достави и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година од став (3) на овој член.

(6) Со цел постигнување на поголема ефикасност на рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори, стручниот орган согласно научно-техничкиот напредок, може да донесе упастава кои се однесуваат на воведување на посебни правила во однос на пресметката, која е јавно достапна, на степенот на ефикасноста на рециклирањето кои се усогласени со најдобрите достапни техники.

(7) Стручниот орган е должен при донесувањето на упаството од став (6) на овој член да изврши консултација со релевантните заинтересирани страни, особено производителите, собирачите, вршителите на рециклирање, деловните субјекти во процесот на преработката, еколошките организации, организациите на потрошувачи и здруженијата на вработени лица.

(8) Во случај на извоз на отпадни батерии и акумулатори кои не можат да се преработаат или рециклираат во Република Македонија колективното правно лице и самостојниот постапувач може да ги врши во согласност со прописите за извоз на опасен отпад.

(9) Во случаните од став (8) на овој член колективното правно лице и самостојниот постапувач е должен да докаже дека преработката и рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори во странство е извршена во согласност со ставовите (1), (2) и (3) на овој член со оверени обрасци за

прекугранично промет со отпад согласно происите за увоз и извоз на отпад. и за тоа да достави извештај согласно став (5) на овој член.

(10) Собрание преносливи батерии и акумулатори кои содржат кадмиум, жива или олово, колективното правно лице и самостојниот постапувач можат да ги **остранат** на депонии или во подземни складишта, доколку не може да се најде погоден пазар за нивно крајно користење, или ако таквото отстранување преставува дел од програма за фазно ослободување од тешки метали која била подложена на проценка на еколошките, економските и социјалните влијанија и која покажува дека можноста за ослободување на отпадните батерии и акумулатори на овој начин има предност во однос на рециклирањето.

(11) За извршување на работите од став (10) на овој член колективното правно лице и самостојниот постапувач е должен да поднесе барање за одобрување на остранивањето до стручниот орган.

Член 26

Обврски за постапување

(1) Колективното правно лице и самостојниот постапувач е должно/ен да обезбеди собирните места да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и да обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети.

(2) Колективното правно лице е должно во својот систем да обезбеди поставување на постери или други информативни алатки со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за работите од член 18 став (5) од овој закон.

(3) Колективното правно лице во соработка со општините, градот Скопје и општините во градот Скопје е должен на соодветни места да ја известува јавноста за адресите на собирните места кои постојат во подрачјето на таа општина, градот Скопје или општина во Градот Скопје коишто се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадните батерии и акумулатори, а особено за индустриските и автомобилските батерии и акумулатори.

Член 27

Обврска за вклучување во систем

(1) Поседувачот и трговецот кој, поседува, или, врши продажба на батерии и акумулатори е должен да се вклучи во системот за постапување со отпадни батерии и акумулатори со спроведување на мерки и активности што се содржани во програмата од член 24 од овој закон кои се поврзани со:

- обезбедување на садови за собирање на отпадните батерии и акумулатори;

- поставување на известувања во кои се содржани информациите од член 18 став (5) од овој закон и информациите од член 26 став (2) и (3) од овој закон; и

- спроведување на обврските од член 16 и 17 од овој закон и другите обврски кои се однесуваат на поседувачот и трговецот утврдени со овој закон.

(2) Обврската од став (1) алинеја еден на овој закон не се однесува на трговците кои продаваат ситна стока во тобако трафиките или на повремени тезги што се поставуваат за време на саем или панаѓур. (алтернатива: тезги поставени на зелените пазари.

(3) Поседувачот и трговецот, веднаш штом ќе увиди дека е наполнет садот со отпадни батерии и акумулатори поставен на собирното место, е должен да го извести колективното правно лице или самостојниот постапувач, или од нив овластено трето лице, со цел да дојде и да ги преземе собраните отпадни батерии и акумулатори.

(4) Колективниот постапувач со отпад не може да го оневозможи вклучувањето во системот и со тоа спроведувањето на програма од член 24 од овој закон на производител кој врши увоз на батерии и акумулатори во Република Македонија, ниту пак да бара исполнување од производителот други услови кои можат да преставуваат трговски бариери или нарушување на пазарната конкуренција, доколку производителот ги исполнува условите кои важат и за домашните производители што се вклучени во истиот систем.

Член 28

Водење на регистар

(1) Стручниот орган води регистар на колективните правни лица кои добиле дозвола согласно член 22 од овој закон, како и на производителите кои имаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со колективното правно лице.

(2) Регистар од став (1) на овој член стручниот орган е должен редовно да ја ажурира и да ја објавува на својата веб страна и најмалку еднаш годишно да ја објавува во Службен весник на Република Македонија.

(3) Стручниот орган во регистарот од став (1) на овој член ги внесува и самостојните постапувачи од член 23 на овој закон.

(4) Образецот, формата и содржината на регистарот од ставовите на овој член, како и образецот, формата и содржината на потврдата од член 22 став (8) на овој закон ја пропишува министерот кој раководи со органот надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

Член 29

Обврски на градоначалник

(1) Градоначалникот на општината, на општината во градот Скопје и во градот Скопје, е должен да:

- определи места за поставување на садови за одвоено собирање на отпадни батерии и акумулатори на подрачјето на општината, општината во градот Скопје и на градот Скопје,

- организира ситеми за собирање и времено скалдирање на отпадни преносливи батерии и акумулатори и нивно предавање за третман, преработка и рециклирање.

(2) Работите од став (1) на овој член градоначалникот на општината, на општината во градот Скопје и во градот Скопје ја врши во соработка со колективниот постапувач и/или самостојниот постапувач да организира одделно собирање на отпадните батерии и акумулатори на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје преку воспоставување на собирни места и центри и обезбедување на редовно собирање на отпадните батерии и акумулатори од собирните места и центри.

(3) Собирните места и центри од став (2) на овој член можат да бидат поставени во просториите на поседувачите или трговците, во просториите на научно-обврзовните установи кои постојат на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје, на јавните пазари, на јавните

површини или на други соодветни места каде се очекува да се остават отпадни батерии и акумулатори имајќи ја во предвид густината на населението.

(4) Обврските од став (1) на овој член градоначалникот може да ги оствари врз основа на склучен договор со колективниот правно лице и/или со самостојниот постапувач.

(5) Со договорот од став (4) на овој член особено се регулираат меѓусебните права и обврски на договорните страни, условите и начинот на воведување на одделното собирање на отпадните батерии и акумулатори, начинот на финансирање и покривање на трошоци, начинот на информирање на јавноста и крајните корисници, како и друг прашања од заеднички интерес.

(6) Во Програмите за управување со отпад и актите на општините, општините во градот Скопје и на градот Скопје со кои се регулира прашањето за постапување со отпад утврдени согласно Законот за управување со отпад, задолжително се земаат во предвид и цели за собирање на отпадни батерии и акумулатори од член 35 од овој закон.

(7) Собирните места поставени во основните и средните училишта може да се однесуваат исклучиво за собирање на преносни батерии и акумулатори.

Член 30

Обврски за доставување на извештаи

(1) Колективното правно лице е должно најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави годишен извештај за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори од страна на производителите во чие име и за чија сметка е одговорно за правилното постапување со отпадните батерии и акумулатори, за претходната година кој особено содржи податоци:

1) за количината и видот на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар во Република Македонија;

2) за количината и видот на отпадните батерии и акумулатори кои се собрани;

3) за количини на отпадни батерии или акумулатори кои се предадени за преработка или рециклирани

4) за количината и видот на отпадните батерии и акумулатори кои се преработени или рециклирани; и

5) колични и процент на остварување на националните цели од член 35 од овој закон;

(2) Самостојниот постапувач е должен годишниот извештај од став (1) на овој член да го доставува за отпадните батерии и акумулатори кои што самиот ги пуштил на пазар за прв пат во Република Македонија.

(3) Известувањето се врши на начин утврден согласно член 31 од овој закон.

(4) Годишниот извештај од став (2) на овој член пред доставувањето до стручниот орган задолжително се потврдува од независен ревизор.

(5) Стручниот орган е должен да го одобри годишниот извештај од став (2) на овој член во рок од 60 дена од денот на приемот.

(6) Производителот е должен да води евиденција за количините и видовите на батерии и акумулатори кои ги пуштил на пазар во Република Македонија во текот на една календарска година во пишана и електронска форма и за тоа да го известува стручниот орган на посебен образец.

(7) Пресметувањето на количината на преносните батерии и акумулатори што се пуштени на пазар во Република Македонија се врши преку еднократно собирање на тежината на преносните батерии и акумулатори, не сметајќи ги батериите и акумулаторите што се извезени од Република Македонија.

(8) Начинот на доставување на известувањето од став (7) на овој член, како и формата и содржината на образецот од став (7) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(9) Првиот годишен извештај од став (1) на овој член и првото известување од став (7) на овој член го доставуваат производителите доколку немаат склучено договор со колективно правно лице.

Член 31

Доставување извештаи

(1) Правното и физичкото лице кое за колективното правно лице или за самостојниот постапувач е должен да подготвува и доставува извештаи за количините на собраните отпадни батерии и акумулатори на посебен образец.

(2) Правното и физичкото лице кое за колективното правно лице или за самостојниот постапувач врши преработка на отпадните батерии и акумулатори е должен да подготвува и доставува извештај за количините на превземни и преработени или рециклирани отпадни батерии и акумулатори на посебен образец.

(3) Форма и содржина на обрасците од став (1) и (2) на овој член, како и начинот и на нивното подготвување и доставување ги пропишува министер кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина.

(4) Правното и физичкото лице кое врши преработка на отпадни батерии и акумулатори е должен да подготвува и да доставува извештај за степенот на ефикасноста за рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори кој се постигнува во секоја календарска година, како и за тоа дали е исполнета ефикасноста на рециклирање согласно член 25 на овој закон.

(5) Извештајот од став (4) на овој член се доставува до органот за вршење на стручни работи во животната средина.

(6) Составен дел на извештаите од став (1) и (2) на овој член се и обрасците за евиденција на отпадот во согласност со прописите за управување со отпад, како и обрасците за прекугранично промет со отпад согласно член 25 став (9) на овој закон.

(7) Лицата кои управуваат со собирните места и центри и места за времено складирање на отпадни батерии и акумулатори немаат обврска за доставување на податоците став (1) и (2) на овој член..

(8) Рокот за доставување на извештаите од овој член се уредува со договорот склучен помеѓу колективното правно лице или самостојниот постапувач и правното или физичкото лице за вршење на работите за собирање, преработка или рециклирање на отпадни батерии и акумулатори, на начин кој ќе овозможи почитување на обврските за доставување на извештаи на колективното правно лице или самостојниот постапувач утврдени со овој закон.

Член 32

Одземање на дозволите

(1) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата од член 22 и 23 од овој закон и ќе го избрише од регистарот од член 28 на овој закон колективното правно лице и самостојниот постапувач доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадните батерии и акумулатори во согласност со овој или друг закон;

- не достави годишен извештај согласно член 30 од овој закон; и
- не ги исполни националните цели согласно член 35 од овој закон редоследно во две години или за две години во период од три години.

(2) Стручниот орган ќе започне постапка за одземање на дозволата доколку со инспекциски надзор извршен од државен инспектор за животна средина се докаже дека колективното правно лице или самостојниот постапувач не собирањето, преработката и отстранувањето на отпадот од батерии и акумулатори го вршат спротивно на овој закон и прописите за управување со отпад.

Член 33

Обврски на производителот, поседувачот и/или трговецот како крајните корисници

(1) Производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува батерии и акумулатори и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија, и со тоа истовремено е и краен корисник, е должен за отпадните батерии и акумулатори кои тој ги создава, да обезбеди постапување со истите на следниот начин:

- да склучи договор со колективно правно лице од член 22 од овој закон кое во негово име и за негова сметка ќе обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори, или
- самостојно да постапува со отпадните батерии и акумулатори и обезбеди нивно собирање, преработка и рециклирање во согласност со член 23 од овој закон.

(2) Трговецот кој врши продажба на батерии и акумулатори, вклучувајќи и батерии и акумулатори кои се вградени во електрична и електронска опрема е должен батериите и акумулаторите што ги продава да обезбеди:

- на батериите и акумулатори има ознака во согласност со член 10 од овој закон,
- дека истите се увезени од страна на производител кој има потврда и регистрационен број согласно член 12 на овој закон, и
- писмена изјава од правното лице од кое ја купува стоката дека има склучено договор со колективно правно лице од член 22 од овој закон или дека тоа правно лице е самостоен постапувач од член 23 од овој закон, или
- писмена изјава дека батериите и акумулаторите произлегуваат од правно лице кој е мал производител согласно член 20 од овој закон.

Член 34

Исклучоци од постапувањето

Малиот производител не е должен да обезбеди постапување со отпадните батерии и акумулатори доколку количината на батериите и акумулаторите што ги пуштил на пазар или ги увезува како краен корисник, не ги надминува количините на годишно ниво утврдени во член 20 став (1) од овој закон.

V. Национални цели за собирање отпадни батерии и акумулатори

Член 35

Национални цели за собирање

(1) На територијата на Република Македонија, следните количества на отпадни батерии и акумулатори треба да се соберат во следниот временски рок:

а) До крајот на 2016 година, минимум 25% од тежината на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија.

б) До крајот на 2020 година, минимум 45% од тежината на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот на територијата на Република Македонија;

(2) Извезените количества на батерии и акумулатори од територијата на Република Македонија нема да се засметуваат во количините од став (1) на овој член.

(3) Количините на отпадни преносливи батерии и акумулатори кој секој поделен производител е должен да ги собери во тековната година заради постигнување на целите од став (1) на овој член е еднаква на делот кој одговара на неговата годишна количината на батерии и акумулатори коишто ги пуштил на пазар во Република Македонија во однос на количината за која се одговорни сите производители кои пуштиле на пазарот во Република Македонија батерии и акумулатори.

(4) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина утврдува годишни национални цели заради постепено постигнување на целите од став (1) на овој член, претходно усогласени со економските оператори.

(5) Целите од став (1) на овој член Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина може да ги ревидира по потреба, а најмалку еднаш на три години, во согласност со програмата од член 36 од овој закон.

(5) Во количините од став (1) на овој член се засметуваат и отпадните батерии и акумулатори кои што се вградени во уреди или електронската и електричната опрема.

(6) Стручниот орган ја следи реализацијата на стапките на собирање на годишна основа врз основа на податоците добиено согласно член 30 и 31 на овој закон

(7) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите во областа на животната средина ја пропишува методологијата, за начинот на следење и пресметака на реализацијата на стапките за собирање на отпадни батерии и акумулатори, како и формата и содржината на образецот за следење и пресмета.

Член 36

Програма за управување со отпадни батерии и акумулатори

(1) За постигнување на националните цели утврдени во член 35 од овој закон, на предлог на стручниот орган, министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина донесува Програма за управување со отпадни батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: Програма).

(2) Програмата се донесува за период од најмалку пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постојната состојба во управувањето со отпадните батерии и акумулатори;

- опис на субјектите кои постапуваат со отпадните батерии и акумулатори;

- количина и вид на батериите и акумулаторите кои се пуштаат на пазарот во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период;

- мерки за поттикнување на собирањето на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за поттикнување на истражувањето и подобрувањата во поглед на севкупните еколошки карактеристики на батериите и акумулаторите за време на нивниот севкупен животен циклус;
- мерки за развојот и маркетингот на батерии и акумулатори кои содржат помали количества опасни супстанции, или кои содржат помалку загадувачки супстанции, особено како замена за живата, кадмиумот и оловото;
- мерки со цел помагање на развој на нови технологии за рециклирање и преработка и поттикнување на истражувањето на еколошки и рентабилни методи за рециклирање на сите видови батерии и акумулатори.
- мерки за подржување на капацитетите за преработка со цел воведување на сертифицирана програма за еколошко управување кои се однесуваат на шемите за управување со животната средина и за ревизија (EMAS).
- мерки за спречување на создавањето на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за поттикнување на степенот на собирање на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори;
- мерки за намалување на присуството на опасни супстанции во батериите и акумулаторите;
- економски мерки;
- мерки за едукација и спроведување на кампања за подигање на јавната свест за постапување со отпадните батерии и акумулатори;
- преглед на законската регулатива за управување со отпадните батерии и акумулатори и мерки за нејзино подобрување;
- насоки за идниот развој на управувањето со отпадните батерии и акумулатори;
- целни на количества на отпадните батерии и акумулатори кои треба да се соберат и преработат во наредниот период, и
- други прашања кои се од значење за управувањето со батериите и акумулаторите.

(3) Програмата се изработува со учество на субјектите кои управуваат со отпадните батерии и акумулатори, органите на државната и локалната власт, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

(4) Врз основа на Програмата соодветно ќе се променат годишните национални цели утврдени согласно член 35 став (4) од овој закон.

Член 37

Доброволно договарање

(1) Економските оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со Владата на Република Македонија преку кој ќе ги регулираат меѓусебните обврски и права заради спроведување на програмата за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 24 од овој закон, информирање на крајните корисници за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори, постигнување на поголеми цели од оние утврдени во член 35 од овој закон и постигнување на целите од член 2 на овој закон.

(2) Договорот од став (1) на овој член задолжително ги уредува следните прашања:

- рок на важност;
- цели и рок за нивно постигнување;
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот;

- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи за државната власт;

- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите;

(3) Договорот од став (1) на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија.

(4) Договорот од став (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

Член 38

База на податоци и информативен систем

(1) Стручниот орган е должен да воспостави и води база на податоци за батериите и акумулаторите што се пуштаат на пазар во Република Македонија.

(2) Базата се води врз основа на податоците од извештаите доставени во согласност со член 30 и 31 на овој закон и особено ги содржи следните податоци за:

1) количината и видот на батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар во Република Македонија;

2) количината и видот на отпадните батерии и акумулатори кои се собрани;

3) количината и видот на отпадните батерии и акумулатори кои се преработени или рециклирани;

4) количини и процент на остварување на националните цели од член 35 од овој закон; и

5) вкупен преглед на постапувањето со отпадните батерии и акумулатори.

(3) Врз основа на податоците од став (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај во кој се опишува состојбата со управувањето со батериите и акумулаторите што се пуштаат на пазар во Република Македонија во последните три години.

(4) Заедно со извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган објавува податоци за реализација на програмата од член 36 од овој закон, како и податоци за постојните системи за управувањето со отпадни батерии и акумулатори.

(5) Во извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган доставува податоци за сите мерки кои се преземени со цел да се намали влијанието врз животната средина батериите и акумулаторите, особено за мерките кои се однесуваат на:

а) развој, вклучувајќи доброволни мерки кои ги преземаат производителите, со цел намалување на количествата тешки метали и други опасни супстанции содржани во батериите и акумулаторите;

б) нови техники на рециклирање и преработка;

в) учество на економските оператори во програми за управување со животната средина;

г) истражување во наведените области; и

д) промовирање на намалувањето на отпадот.

(6) Податоците собрани врз основа на овој член се обработуваат и валидизираат од страна на Министерството за животна средина - Македонски информативен центар за животна средина во Информативен систем за отпадни батерии и акумулатори, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.

Член 39

Економски инструменти

(1) Производителот кој пушта на пазарот во Република Македонија батерии и акумулатори, како и производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија батерии и акумулатори, е должен да плати надоместок за управување со отпадни батерии и акумулатори (во понатамошниот текст: надоместок).

(2) Надоместокот од став (1) на овој член изнесува:

	Вид на производот	Износ
1.	Автомобилски акумулатори	0,9 ден/кг
2.	Преносни батерии и акумулатори	120,00 ден/кг
3.	Индустриски батерии и акумулатори	8,5 ден/кг

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на нето - тежина на батериите и акумулаторите.

(4) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот настанува во моментот кога за прв пат пушта во Република Македонија батерии и акумулатори.

(5) Обврската за пресметување на надоместокот за производителот кој како краен корисник увезува во Република Македонија батерии и акумулатори со чие користење создава отпадни батерии и акумулатори настанува во моментот кога го започнал користењето на истите.

(6) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори е должен да го плати надоместокот од став (2) на овој член на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на секој 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(7) Надоместокот не се плаќа доколку батериите и акумулаторите се извезуваат.

(8) Во случајот од ставот (7) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори, е должен да обезбеди извозна царинска декларација како доказ дека количината на батериите и акумулаторите, за која не е пресметан надоместокот од став (2) на овој член, е извезена од Република Македонија.

(9) Во случај на извоз на батерии и акумулатори на кои се наплатува надоместок определен со овој член, за кои претходно е уплатен надоместок од ставот (2) на овој член, производителот и производителот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори, имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина врз основа на решение издадено од стручниот орган.

(10) Против решението од ставот (10) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(11) Средствата од надоместокот од став (2) на овој член се приход на Буџетот на Република Македонија и се уплатуваат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

(12) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на финансиите ги пропишува начинот, постапката и потребната документација за враќање на надоместокот во случаите од ставот (9) на овој член.

Член 40

Ослободување од плаќање на надоместокот

(1) Од плаќање на надоместокот од член 39 став (2) од овој закон се ослободени:

1) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори склучил договор за преземање на обврски за постапување со отпад од пакување со колективно правно лице кое има обезбедено дозвола согласно член 22 од овој закон;

2) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори има обезбедено потврда дека производителот е регистриран во евиденцијата на самостоен постапувач од член 23 став (3) од овој закон, и

3) Производителот кој е определен како мал производител согласно член 20 од овој закон.

(2) Производителот и производителот кој како краен корисник увезува батерии и акумулатори од став (1) точка 1 на овој член се ослободени од плаќање на надоместокот од член 39 став (2) на овој закон доколку поседува потврда од член 22 став (8) од овој закон.

(3) Образецот, формата и содржината на потврдата од став (2) на овој член ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, надоместокот од член 39 став (2) од овој закон, колективното правно лице или самостојниот постапувач го плаќаат во двоен износ доколку:

1) колективното правно лице или самостојниот постапувач не поднесе извештај согласно член 30 и 31 од овој закон;

2) стручниот орган не го одобри извештајот согласно член 30 став (6) од овој закон, заради неисполнување на националните цели утврдени во член 35 од овој закон. Во овој случај надоместокот се плаќа само за разликата помеѓу националните цели утврдени согласно член 35 од овој закон и постигнатите цели согласно годишниот извештај и/или наодот на стручниот орган, и

3) е доставен неточен годишен извештај согласно член 30 од овој закон во однос на видот и количината на батерии и акумулатори што ги пуштил на пазар во Република Македонија или ги увезол како краен корисник.

(5) Во случаите од став (4) на овој член стручниот орган донесува решение.

(6) Против решението од став (5) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(7) Во случаите од став (4) на овој член, двојниот надоместок се пресметува според висината на надоместокот, утврден во член 39 од овој закон, сразмерно на уделот на видот и количината на батериите и акумулаторите коишто се пуштени на пазар во Република Македонија.

Член 41

Користење на надоместокот и Програма за финансирање

(1) Средствата собрани од надоместокот од член 39 став (2) на овој закон се користат за спроведување на мерки и активности што се утврдени во Програмата за управување со отпадни батерии и акумулатори од член 36 од овој закон.

(2) Финансирањето и реализацијата на мерките и активностите од став (1) на овој член се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од член 36 од овој закон.

(3) Годишната програма за финасирање ја донесува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Годишната програма за финансирање може да биде донесена самостојно или како дел од друга програма за финансирање што ја носи министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(4) Доделувањето на средствата од програмата од став (3) на овој член, се врши по пат на јавен конкурс којшто го објавува и спроведува стручниот орган.

(5) По исклучок од ставот (2) на овој член, средствата од програмата од став (3) на овој член, може да се доделат и со одлука на Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, доколку:

- средствата се наменети за исполнување на обврски кои се утврдени во доброволните договори од член 37 од овој закон.

Член 42 Јавен конкурс

(1) Јавниот конкурс од член 41 став (4) на овој член се спроведува од комисија формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Комисијата од став (1) на овој член е составена од пет члена од кои:

- еден е претставник од стручниот орган,
- еден е претставник од колективното правно лице од член 21 од овој закон,
- еден е претставник од самостоен постапувач од член 22 од овој закон;
- еден претставник од трговците кои вршат продажба на батерии и акумулатори во Република Македонија;
- еден претставник од органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина, и
- еден претставник од правните лица кои вршат собирање или преработка на отпадните батерии и акумулатори.

(3) Јавниот конкурс од член 41 став (4) од овој закон се објавува во Службен весник на Република Македонија и во најмалку два дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија во траење од 30 дена.

(4) Комисијата од став (2) на овој член е должна да донесе одлука за распоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на рокот од став (4) на овој член.

(5) Резултатите од конкурсот се објавуваат во Службен весник на Република Македонија.

(6) Јавниот конкурс од член 41 став (2) од овој закон може да се спроведува со друг конкурс за доделување на средства за финансирање за чие спроведување е надлежен стручниот орган.

Член 43

V. Надзор

(1) Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

- (2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина.
- (3) Надзор над извештаите поднесени согласно член 30 и 31 од овој закон врши стручниот орган.
- (4) За работите од надлежност на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините, овластените инспектори за животна средина на општините во градот Скопје и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје.
- (5) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во однос на означувањето на батериите и акумулаторите и поседувањето на садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори кој трговците, и како и во однос на информирањето на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат.
- (6) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпадните батерии и акумулатори од страна на граѓаните и негово оставање или предавање како комунален отпад вршат комуналните инспектори и овластените инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

Член 44

Државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје, државните пазарни инспектори, комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и на Градот Скопје при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примена на овој закон, можат да побараат соработка од претставници на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи.

Член 45

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

- (1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина, има право:
  1. да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите имаат присуство на тешки метали спротивно на член 8 од овој закон;
  2. да врши увид и контрола и да утврди дали со отпадните батерии и акумулатори се постапува спротивно на член 9 од овој закон;
  3. да врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица кои пуштаат батерии и акумулатори на пазарот во Република Македонија се регистрирани во согласност со член 12 од овој закон;
  4. да врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица ги оставаат отпадните батерии и акумулатори на места означени за таа намена (член 14);
  5. да врши увид и контрола и да утврди дали правните или физичките лица како крајни корисници отпадните батерии и акумулатори ги собираат и чуваат одвоено (член 15 став (1) и (2));
  6. да врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот и трговецот ги прима преносливите отпадни батерии и акумулатори предадени од страна на крајните корисници во согласност со член 16 од овој закон;
  7. да врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот има поставени садови за собирање на отпадните батерии и акумулатори и известување

- за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори (член 17 став (1) и (4));
8. да врши увид и контрола и да утврди дали поседувачот и трговецот ги предаваат собраните батерии и акумулатори на лица овласени за собирање (член 17 став (5));
  9. да врши увид и контрола и да утврди дали производителот ги исполнил обврските што произлегуваат од член 18 од овој закон;
  10. да врши увид и контрола и да утврди дали производителите обезбедуваат собирање на отпадните батерии и акумулатори во согласност со член 19 од овој закон;
  11. да изврши увид и контрола и да утврди дали се исполнети условите за ослободување (член 20);
  12. да изврши увид и контрола и да утврди дали производителот самостојно или преку колективно лице постапува со батериите и акумулаторите (член 21 став (1));
  13. да изврши увид и контрола и да утврди дали колективното правно лице поседува дозвола согласно член 22 од овој закон;
  14. да изврши увид и контрола и да утврди дали производителот кој самостојно постапува со отпадните батерии и акумулатори поседува дозвола согласно член 23 од овој закон;
  15. да изврши увид и контрола и да утврди дали Собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори е доверено на правно или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 24 став (10));
  16. да изврши увид и контрола и да утврди дали бројот на локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни преносни батерии и акумулатори одговараат на условот од поставување на едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители (член 24 став (11));
  17. да изврши увид и контрола и да утврди дали бројот и локациите на собирните места и центри за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори одговара на условот од поставување на најмалку едно собирно место или центар на 5000 еквивалент жители (член 24 став (12));
  18. да изврши увид и контрола и да утврди дали третманот и рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори се врши согласно член 25 од овој закон;
  19. да изврши увид и контрола и да утврди дали е доставен извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година (член 25 став (5));
  20. да изврши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските за постапување согласно член 26 од овој закон;
  21. да изврши увид и контрола и да утврди дали поседувачот и трговецот кој, поседува, или, врши продажба на батерии и акумулатори има поставено садови за собирање на отпадните батерии и акумулатори, има поставено известувања во кои се содржани информации за постапувањет и ги спроведуваат своите обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори (член 27);
  22. да врши увид и контрола и да утврди дали се доставуваат извешати согласно член 30 и 31 од овој закон;
  23. да врши увид и контрола и да утврди дали производителот, поседувачот и/или трговецот кој за вршење на својата дејност или активност, сам увезува батерии и акумулатори и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија постапува согласно член 33 од овој закон;

24. да врши увид и контрола и да утврди дали документите и податоците со кои се тврди дека се исполнети национални цели од член 35 на овој закон се веродостојни;
  25. да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските што произлегуваат од доброволните договори (член 37); и
  26. да врши увид и контрола и да утврди дали се исполнуваат обврските и условите за постапување со отпадни батерии и акумулатори што се утврдени во овој закон.
- (2) На барање на стручниот орган во вршењето на инспекцискиот надзор може да учествува и државен службеник вработен во стручниот орган.
- (3) Државниот инспектор за животна средина е должен да изврши инспекциски надзор кога тоа го побарал стручниот орган.

Член 46

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина, правните и физички лица, со решение:

1. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку батериите и акумулаторите имаат тешки метали спротивно на она што е утврдено во член 8 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги острани последиците и за тоа ќе го известат државниот пазарен инспекторат (член 8);
2. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 120 дена доколку со отпадните батерии и акумулатори се постапува спротивно на член 9 од овој закон;
3. ќе ги задолжи да се регистрираат согласно член 12 од овој закон;
4. ќе ги задолжи отпадните батерии и акумулатори да ги остават на места означени за таа намена и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги острани утврдените недостатоци (член 14);
5. ќе ги задолжи отпадните батерии и акумулатори да ги собираат и чуваат одвоено и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги острани утврдените недостатоци (член 15);
6. ќе ги задолжи да постапуваат согласно член 16 од овој закон;
7. ќе ги задолжи да ги исполнат условите од член 17 на овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги острани утврдените недостатоци;
8. ќе ги задолжи да ги исполнат обврските од член 18 и 19 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена да ги острани утврдените недостатоци;
9. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку немаат склучено договор за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со колективно правно лице или самиот не постапува со нив како самостоен постапувач (член 21);
10. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку колективното правно лице не поседува дозвола од член 22 став (2) од овој закон;
11. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку самостојниот постапувач не поседува дозвола од член 23 од овој закон;
12. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку немаат изработено програма согласно член 24 од овој закон и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 да ја изработат програмата;

13. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулаторили го врши правно лице или физичко лице кое не поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 24 став (10));
14. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена бројот и локациите на собирните места и центри не се во согласност со член 24 став (12) и (13) од овој закон и и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 да ги острани недостатоците;
15. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку не се исполнети условите и не се спроведуваат условите предвидени во програмата од член 24 и ќе ги задолжи во рок кој не може да биде подолг од 60 да ги острани недостатоците;
16. ќе ги задолжи третманот и рециклирањето да се одвива согласно члене 25 од овој закон;
17. ќе ги задолжи да ги исполнуваат обврските од член 26 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена да ги острани недостатоците;
18. ќе ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку не се исполнети обврските од член 27 од овој закон;
19. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 90 дена доколку не се доставени извештаите од член 30 и 31 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена да ги острани недостатоците;
20. ќе предложи започнување на постапка за одземање на дозволата од член 22 и 23 од овој закон и ќе предложи започнување на постапка за бришење од регистарот од член 28 од овој закон доколку утврди дека се исполнети условите од член 32 од овој закон;
21. ќе ги задолжи да ги исполнуваат обврските од член 33 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена да ги острани недостатоците;
22. ќе ги задолжи да преземат мерки за постапување со отпадните батерии и акумулатори доколку не се постигнати националните цели од член 35 од овој закон;
23. ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на обврските утврдени во доброволниот договор (член 37); и
24. ќе ги задолжи да преземат мерки за исполнување на условите и обврските утврдени во овој закон.

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, државниот инспектор за животна средина утврди дека субјектите коишто управуваат со отпадните батерии и акумулатори не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државните инспектори за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот за животна средина и просторно планирање.

(5) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 47

Делокруг на надзор на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, имаат право:

1. да вршат увид и контрола и да утврдат дали отпадните батерии и акумулатори се оставаат на места кои не се означени за таа намена (член 14 и 15); и

2. да вршат увид и да утврдат дали колективниот постапувач и/или самостојниот постапувач го организира одделното собирање на отпадните батерии и акумулатори на подрачјето на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје преку воспоставување на собирни места и центри и обезбедуваа редовно собирање на отпадните батерии и акумулатори од собирните места и центри согласно склучените договори (член 29).

Член 48

Донесување на решенија на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје (во натамошниот текст: овластен инспектор), правните и физички лица, со решение:

1. ќе ги задолжи отпадните батерии и акумулатори да ги остават на места означени за таа намена и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 30 дена во кој треба да ги острнат последиците (член 14 и 15); и
2. ќе ги задолжи да преземат мерки со цел исполнување на обврските утврдени во договорот и ќе им определи рок кој не може да биде подолг од 90 дена во кој треба да ги острнат последиците (член 29).

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, овластениот инспектор утврди дека субјектите коишто управуваат со отпадните батерии и акумулатори не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на овластените инспектори и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, овластениот инспектор ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот за животна средина и просторно планирање.

(5) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член овластениот инспектор има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 49

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор, има право:

1. да врши увид и контрола и да утврди дали се доставува упаство согласно член 7 став (2) од овој закон;
2. Да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар се означени согласно член 10 од овој закон (член 10);
3. Да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот во Република Македонија ги исполнуваат условите утврдени во овој закон кои се однесуваат на составот на батериите и акумулаторите и начинот на нивното означување (член 11);
4. Да врши увид и контрола и да утврди дали батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот од Република Македонија потекнуваат од правни лица кои се регистрирани за тоа согласно член 12 од овој закон;
5. да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот ги прима преносливите отпадни батерии и акумулатори предадени од страна на крајните корисници во согласност со член 16 од овој закон
6. Да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот има поставено соодветни садови на собирни точки за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 17 став (2)); и
7. Да врши увид и контрола и да утврди дали трговецот поставува известување на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните точки во рамките на својот деловен простор (член 17 став (4)),

(2) Во вршењето на работите од став (1) државниот пазарен инспекторат имаат право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за пазарен инспекторат, Законот за животната средина и Законот за управување со отпад.

Член 50

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор, правните и физички лица со решение:

1. ќе ги задолжи да приложат упаство согласно член 7 став (2) од овој член;
2. ќе ги задолжат да ги повлечат од пазар батериите и акумулаторите кои имаат присуство на тешки метали спротивно на член 8 од овој закон;
3. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар не се означени согласно член 10 од овој закон и ќе ги задолжи во рок од 15 да ги остронат последиците;
4. ќе ги задолжи да ги повлечат од пазар батериите и акумулаторите кои не се означени согласно член 10 од овој закон;
5. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 15 дена доколку батериите и акумулаторите што се пуштени на пазар не ги исполнуваат условите од член 11 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена да ги остронат последиците;
6. ја ограничи и/или забрани работата во рок од најмногу 30 дена доколку утврди дека батериите и акумулаторите што се пуштени на пазарот од Република Македонија потекнуваат од правни лица кои се регистрирани

за тоа согласно член 12 од овој закон и ќе определи рок кој не може да биде подолг од 15 дена да ги остронат последиците;

7. ќе ги задолжи да ги спроведуваат обврските од член 16 од овој закон;
8. ќе ги задолжи да постават соодветни садови на собирни точки за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 17 став (2)); и
9. ќе ги задолжи да постават известување на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните точки во рамките на својот деловен простор (член 17 став (4)).

(2) Против решението од став (1) на овој член незадоволната страна има право да изјави жалба до министерот за животна средина и просторно планирање.

Член 51

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Државните инспекторите за животна средина, овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општините, инспекцискиот надзор во областа на управување со пакување и отпад од пакување го спроведуваат во согласност со одредбите од овој закон, Законот за управување со отпад и Законот за животната средина.

Член 52

Постапка за едукација

(1) За прекршоците од членот 53, 57 став 1, 3, 5, 6, 8 и 9 државниот инспектор за животна средина е должен да спроведе постапка за едукација согласно член 199-а од Законот за животна средина.

(2) За прекршоците од членот 57 став 1, 3, 5, 6, 8 и 9 овластениот инспектор за животна средина е должен да спроведе постапка за едукација согласно член 202-а од Законот за животна средина.

VI ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 53

Прекршочни санкции за производителите – I категорија

(1) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку:

1. не се регистрират кога за прва пат пуштат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија батерии и акумулатори (член 12 став (1))
2. не ја информира јавноста согласно член 18 став (5) од овој закон;

(2) Глоба во износ од 200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 54

Прекршочни санкции за производителите – II категорија

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку:

3. не ги дизајнираат уредите начин кој ќе овозможи крајниот корисник лесно да ги отстарани истрошените батерии и акумулатори (член 7 став (1)) ;
4. не приложат упатство согласно член 7 став (2) од овој закон;
5. не ги означува батериите, акумулаторите, како и батериските пакувања кои ги пушта на пазар во Република Македонија согласно член 10 став (1);
6. не ги означува и со хемиски симбол батериите , акумулаторите и батериите во форма на копче кои содржат повеќе од 0,0005% жива, повеќе од 0,002 % и повеќе од 0.004 олово согласно член 10 став (2);
7. ознаките од став (1) и (2) од член 10 од овој закон не се јасно видливи, читливи и прикажани на неизбришлив начин (член 10 став (3))
8. не постапува во согласност со член 16 став (2) од овој закон;
9. не обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори кои му ги продал на поседувачот или трговецот, а кои тие ги собрале во рок од 48 часа од моментот кога поседувачот или трговецот побарал да ги предаде собраните отпадни батерии и акумулатори (член 19 став (1))
10. не обезбедил соодветни садови за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 19 став (2),
11. собирањето на индустриски и автомобилски батерии и акумулатори го доверил на трето лице кое не поседува дозвола за собирање на опасен отпад добиена во согласност со Законот за управување со отпад (член 19 став (4));
12. не го достави првиот годишен извештај согласно член 30 став (10) од овој закон;
13. не ги исполни обврските што се утврдени во доброволните договори (член 37);

(2) Глоба во износ од 600 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од став (1) точка 11, 12 I 13 од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 55

Прекршочни санкции за производителите – III категорија

(1) Глоба во износ од 6000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку:

1. не обезбди собирање, преработка и рециклирање на отпадните батерии и акумулатори од крајниот корисник независно од нивниот хемиски

состав, потекло или датумот кога за прв пат се пуштени на пазар во Република Македонија (член 18 став (1))

2. не поседува дозвола согласно член 23 од овој закон, ниту пак има склучено договор за преземање на обврски за постапува со отпадни батерии и акумулатори со колективно правно лице (член 21 став (1));
3. не води евиденција согласно член 30 став (7) од овој закон исполни обврските што се утврдени во доброволните договори (член 37);

(2) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на производителот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од став (1) од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 15 до најмногу 30 дена.

Член 56

Прекршочни санкции за мал производител - I категорија

(1) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на мал производител за прекршок доколку:

1. не води евиденција согласно член 30 од овој закон (член 20 став (3))
- (2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (5) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 57

Прекршочни санкции за мал производител - II категорија

(1) Глоба во износ од 3.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител доколку:

1. доставил лажни податоци и водел лажна евиденција со цел да се прикаже како мал производител и да биде иземен од обврската согласно член 34 од овој закон.
- (2) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на малиот производител доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (4) На сторителот на прекршокот од став (1) од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 5 до најмногу 30 дена.

Член 58

Прекршочни санкции за поседувачите и трговците

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на поседувачот или трговецот за прекршок доколку:

1. одбие да ги преми преносливите отпадни батерии и акумулатори од страна на крајниот корисник, или за тоа бара за возврат купување на нови батерии и/или акумулатори или наплаќа надоместок за враќањето (член 16 став (1));
2. поседувачот кој работи со индустриски и автомобилски батерии и акумулатори на производителот одбие бесплатно да ги земе назад отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло (член 16 став (2));
3. не постави соодветни садови согласно член 17 став (1) и (2) од овој закон;
4. не ги превземе преносливите отпадни батерии и акумулатори кои ги има во својата продажна програма без надокнада или за тоа бара за возврат купување од крајниот корисник, без оглед на произведувачот, вклучувајќи ги и отпадните батерии и акумулатор кои се составни делови на уредите кои се продаваат или сервисираат (член 17 став (3));
5. не постави известување на видно место на кое ќе бидат наведени информации за крајниот корисник за начинот на собирање на отпадните батерии и акумулатори на собирните места во рамките на својот деловен простор (член 17 став (4));
6. собраните отпадни батерии и акумулатори не ги предаде на лице овластено за собирање на отпадни батерии и акумулатори (член 17 став (5));
7. не постапува во согласност со член 27 став (1) од овој закон;
8. не го извести колективното правно лице или самостојниот постапувач, или од нив овластено трето лице, со цел да ги преземе собраните отпадни батерии и акумулатори (член 27 став (3));
9. не постапува во согласност со член 33 став (2) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на поседувачот и трговецот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 900 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 59

Прекршочни санкции за крајниот корисник

(1) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник кој е правно лице за прекршок доколку:

1. ги остава или ги предава отпадните батерии и акумулатори на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад (член 14);
2. не постапува со отпадните батерии и акумулатори во согласност со член 15 став (1) од овој закон;

3. отпадните батрии и акумулатори што ги создаваат не ги остават на места определени за таа намена или не ги предаваат на правни или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад (член 15 став (5));

(3) Глоба во износ од 400 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 60

Прекршочни санкции за физички лица

(1) Глоба во износ од 60 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на крајниот корисник кој е физичко лице за дејствија за прекршок, доколку:

1. ги остава или ги предава отпадните батрии и акумулатори на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад (член 14);
2. не ги чува одвоено отпадните батрии и акумулатори (член 15 став (1));
3. не ги собира и остава одвоено отпадните батрии и акумулатори од другите видови на отпад (член 15 став (2));
4. не ги собира одвоено според видот во посебно означени садови (член 15 став (3));
5. не ги предава отпадните индустриски батрии и акумулатори на производителот од кој ги набавил или на колективното правно лице за постапување со отпадни батрии и акумулатори (член 15 став (4));
6. отпадните батрии и акумулатори што ги создаваат не ги остават на места определени за таа намена или не ги предаваат на правни или физички лица кои поседуваат дозволи за постапување со отпад (член 15 став (5));

(2) За прекршоците од овој член инспекторите за животна средина и овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општината, на општината во градот Скопје и на градот Скопје, глобата од ставот (1) на овој член можат да ја изречат на самото место со врачување на покана за наплата на глоба која сторителот е должен да ја плати во рок од осум дена.

(3) Министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина ја пропишува формата и содржината на поканата за наплата на глобата од ставот (2) на овој член.

Член 61

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач - I категорија

(1) Глоба во износ од 6.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач со отпад од пакувања за прекршок доколку:

1. не ги спроведе сите обврски кои согласно овој закон се припишани како должност за колективното правно лице и за производителот (член 23 став (4));
2. не ги достави извештаите во согласност од член 30 од овој закон (член 23 став (5));
3. заедно со извештаите од член 30 од овој закон, не достави и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година од став (3) на член 25 од овој закон (член 25 став (5));
4. не постапува согласно член 25 став (9) од овој закон;

5. не постапува согласно член 25 став (11) од овој закон;
6. не обезбеди собирните места да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и да обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети (член 26 став (1));
7. годишниот извештај од став (1) на член 30 од овој закон не го доставува за отпадните батерии и акумулатори кои што самиот ги пуштил на пазар за прв пат во Република Македонија (член 30 став (3));
- (2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 1200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 62

Прекршочни санкции за самостојниот постапувач - II категорија

- (1) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач за прекршок доколку:
1. не поседува дозвола согласно член 23 од овој закон;
  2. достави лажни извешати со цел да се утврди дека се постигнати целите од член 35 од овој закон;
- (2) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.
- (5) На физичкото лице од ставот (2) и одговорното лице од ставот (3) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

Член 63

Прекршочни санкции за колективното правно лице и самостојниот постапувач - I категорија

- (1) Глоба во износ од 9.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективното правно лице за прекршок доколку:
1. не постапува во согласност со член 21 став (2) од овој закон
  2. вршењето на работите не го доверил на трети лица (член 21 став (4));

3. нема обезбедено договори за преземање на обврски за постапување со отпадни батерии и акумулатори со производители согласно член 22 став (1);
4. не го известил стручниот орган за настанатите промени (член 22 став (4));
5. на производителите со кои има склучено договор за превземање на обврска за постапување со отпадни батерии и акумулатори не им издава потврда за ослободување од плаќањето на надоместокот од член 39 на овој закон (член 22 став (8));
6. не ги обезбедил условите пропишано со член 24 став (2) од овој закон;
7. во програмата нема обезбедено мерки за поседувачот или трговецот да не одбиваат да ги земаат назад бесплатно отпадните индустриски батерии и акумулатори од крајните корисници, без оглед на нивниот хемиски состав и потекло (член 24 став (4));
8. не презема активностите за собирање на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од поседувачите и крајните корисници или од достапни собирните места во нивна близина, места на продажба, или други достапни места каде се создава овој вид на отпад доколку собирањето на отпадните батерии и акумулатори не го организирал заедно со системот за собирање на искористени возила (член 24 став (5));
9. не обезбеди мерки со кои прифаќањето на отпадни автомобилски батерии и акумулатори од лични, некомерцијални возила, да не подлежи на никаков трошок за крајните корисници кога тие ги оставаат отпадните батерии или акумулатори ниту, пак, да им создава каква било обврска за купување нови батерии или акумулатори (член 24 став (6));
10. програмата не ја изработува во соработка со производителите за чии батерии и акумулатори се вклучени во системот, како и во соработка со производителите не се грижи програмата да се одржува и да биде оперативна (член 24 став (7));
11. собирањето, преработката, рециклирањето и отстранувањето на отпадните батерии и акумулатори, не ги довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад и/или Законот за животна средина (член 24 став (9));
12. собирањето на индустриските отпадни батерии и акумулатори не го довери да го врши друго правно лице или физичко лице кое поседува дозвола за собирање на опасен отпад согласно Законот за управување со отпад (член 24 став (10));
13. нема обезбедено едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители за отпадни преносни батерии и акумулатори (член 24 став (12));
14. нема обезбедено едно собирно место или центар на 1000 еквивалент жители за отпадни автомобилски батерии и акумулатори (член 24 став (12));
15. не презел мерки со кои обезбедува третманот на собраните отпадни батерии и акумулатори да се врши согласно член 25 став (1), (2) и (3) од овој закон;
16. заедно со извештаите од член 30 од овој закон, не достави и извештај за степенот на ефикасноста на рециклирањето што се постигнува во секоја календарска година (член 25 став (5));

17. не постапува согласно член 25 став (11) од овој закон;
  18. не обезбеди собирните места да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да ги оставаат отпадните батерии и акумулатори, како и не обезбеди редовно преземање на собраните отпадни батерии и акумулатори во рок од 48 часа од моментот на добивање известување од поседувачот или трговецот дека садовите за собирање на отпадни батерии и акумулатори се наполнети (член 26 став (1));
  19. во својот систем не обезбеди поставување на постери или други информативни алатки со кои ќе ја информира јавноста и крајните корисници за постапувањето со отпадните батерии и акумулатори (член 26 став (2));
  20. не постапува во согласност со член 26 став (3)
  21. не постапува во согласност со член 30 став (1) од овој закон
- (2) Глоба во износ од 4000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач за дејствија од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во колективното правното лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (4) Глоба во износ од 1000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во самостојниот постапувач за дејствија од став (1) од овој член.
- (5) На сторителот на прекршокот од став (1) точка 2, 3, 11 и 12 од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 15 до најмногу 45 дена.

Член 64

Прекршочни санкции за колективното правно лице и самостојниот постапувач –
II категорија

- (1) Глоба во износ од 20.000 до 35.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на колективното правно лице за прекршок доколку:
1. не достави годишен извештај согласно член 31 од овој закон;
  2. не поседува дозвола согласно член 22 од овој закон;
  3. достави извешати со неточни податоци со цел да се утврди дека се постигнати целите од член 35 од овој закон;
  4. не ги исполни обврските утврдени во доброволните договори (член 37);
- (2) Глоба во износ од 15.000 -25.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на самостојниот постапувач за дејствија од став (1) од овој член.
- (3) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во колективното правното лице за дејствија од став (1) од овој член.
- (4) Глоба во износ од 1500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во самостојниот постапувач за дејствија од став (1) од овој член.

(5) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 30 до најмногу 60 дена.

Член 65

Прекршочни санкции за правно лице

(1) Глоба во износ од 2000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на правно лице доколку:

1. отстранува отпадни батерии и акумулатори на депинии (член 9 став (1));
2. согорува отпадни индустриски и автомобилски батерии и акумулатори (член 9 став (2));
3. отпадните батерии и акумулатори се оставаат или предаваат на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад од домаќинствата или на друг вид отпад (член 14);
4. со истрошените батерии и акумулатори не постапува согласно член 15 став (2) од овој закон;
5. отпадните батерии или акумулатори не ги предаде на производителот од кој ги набавил или на колективното правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори од член 22 од овој закон (член 15 став (4));
6. правното и физичкото лице кое за колективното правно лице или за самостојниот постапувач врши собирање на отпадни батерии и акумулатори и не подготвува и доставува извештаи за количините на собраните отпадни батерии и акумулатори на посебен образец (член 31 став (1));
7. правното и физичкото лице кое за колективното правно лице или за самостојниот постапувач врши преработка на отпадните батерии и акумулатори не да подготвува и доставува извештај за количините на превземни и преработени или рециклирани отпадни батерии и акумулатори на посебен образец (член 31 став (3));
8. правното и физичкото лице кое врши преработка на отпадни батерии и акумулатори не подготвува и не доставува извештај за степенот на ефикасноста за рециклирањето на отпадните батерии и акумулатори кој се постигнува во секоја календарска година, како и за тоа дали е исполнета ефикасноста на рециклирање согласно член 25 на овој закон (член 31 став (4));

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на сторителот доколку тој е физичко лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) Глоба во износ од 300 евра во денарска противвредност ќе му се изрече одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

Член 66

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членот 53, 54, 56, 58, 59, 61 и 65 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 43 од овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(2) За прекршоците утврдени во членот 55, 57, 62 и 63 од овој закон, органите за инспекциски надзор од членот 43 од овој закон на сторителот на прекршокот ќе му предложат постапка за посредување пред да поднесат барање за поведување на прекршочна постапка.

(3) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(4) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно одредбите од Законот за животната средина.

Член 67

Водење на прекршочната постапка

(1) За прекршоците утврдени во членовите 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63 и 65 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува Комисијата за одлучување по прекршоци во областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во натамошниот текст: Прекршочна комисија).

(2) Постапката пред прекршочната комисија се води согласно со одредбите на Законот за животната средина.

(3) За прекршоците утврдени во членот 55, 62 и 64 од овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежниот суд.

VII ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 68

Рокови за спроведување

(1) Регистрацијата на постојните производители кои пуштаат на пазар или увезуваат како крајни корисници во Република Македонија батерии и акумулатори согласно член 12 од овој закон се должни да ја направат најдоцна до 30 мај 2011 година.

(2) Првото известување на производителот од член 18 од овој закон за видот и количините на батериите и акумулаторите коишто ги пуштил на пазар и што го увезил во Република Македонија во текот на една година согласно член 30 став (7) од овој закон е должен да го достави најдоцна до 31 септември 2011 година.

(3) Производителот евиденцијата од член 30 и 31 од овој закон да започне да ја води од 1 јануари 2012 година.

(4) Првиот годишен извештај од член 30 став (2) од овој закон, колективното правно лице и самостојниот постапувач се должни да го достават најдоцна до 31 март 2013 година.

(5) Обврските за означување на батериите и акумулаторите од член 10 од овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2012 година.

(6) Обврските за постигнување на степен на ефикасноста на рециклирањето од член 15 став (3) на овој закон ќе постигне најдоцна до декември 2020 година.

(7) Обврските за означување на капацитетите на батериите и акумулаторите од член 21 став (1) од овој закон ќе се применуваат од 1 јануари 2016 година.

(8) Програмата за управување со отпадни батерии и акумулатори од член 36 од овој закон ќе се донесе најдоцна до 31 декември 2011 година.

(9) Производителот согласно обврските од член 18 од овој закон се должни да се здружат преку основање на, и/или склучување на договор со, колективно правно лице за постапување со отпадни батерии и акумулатори или да се регистрираат во евиденцијата како самостојни постапувачи со отпад од пакување најдоцна до 31 декември 2011.

Член 69

Донесување на поблиските прописи

Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат најдоцна до 31 март 2011 година.

Член 70

Примена на надоместоците и постигнување на националните цели

(1) Надоместкот од член 39 од овој закон ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2012 година.

(2) За 2012 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере отпадни батерии и акумулатори во количина од 20 % од тежината што е определена во член 35 став (1) од овој закон.

(3) За 2013 година ќе се смета дека се постигнати националните цели од член 35 од овој закон, доколку се собере отпадни батерии и акумулатори во количина од 30 % од тежината што е определена во член 35 став (1) од овој закон.

Член 71

Престанување на важење

Со денот на отпочнување на примената на овој закон, ќе престане да важат одредбите од членот 6 став (1) точка 13) и 14), членот 70 и членот 130 став (1) точка 22 од Законот за управување со отпад („Службен весник на Република Македонија“ бр. бр. 68/2004, 71/2004,107/07,102/08 и 143/08).

Член 72

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила во рок од осум дена од денот на објавувањето во Службен весник на Република Македонија, а ќе отпочне да се применува на 1 јануари 2012 година.